

Poročilo Notranje revizije za leto 2023

1. NAMEN PRIPRAVE LETNEGA POROČILA

V skladu s členom 281a. Zakona o gospodarskih družbah, 164. členom Zakona o bančništvu in 10. členom Listine o delovanju notranje revizije v NLB d.d., mora Notranja revizija izdelati Letno poročilo o notranjem revidiranju ter ga predložiti Upravi, Komisiji za revizijo, Nadzornemu svetu in revizorju računovodskih izkazov, Uprava pa mora s tem poročilom in mnenjem Nadzornega sveta k poročilu seznaniti Skupščino delničarjev.

Z Letnim poročilom notranja revizija obvešča Upravo, Nadzorni svet, Komisijo za revizijo, Skupščino delničarjev in revizorja računovodskih izkazov o:

- izjavi o nepristranskosti in neodvisnosti,
- uresničevanju letnega načrta dela,
- glavnih ugotovitvah opravljenih revizij poslovanja,
- oceni skladnosti prakse prejemkov s politiko prejemkov,
- izvajanju Programa zagotavljanja in izboljševanja kakovosti.

Poročilo vsebuje vse informacije, ki so navedene v 164. členu Zakona o bančništvu.

2. IZJAVA O NEPRISTRANSKOSTI IN NEODVISNOSTI

Dolžnosti direktorja Notranje revizije in notranjih revizorjev v NLB v zvezi z zagotavljanjem neodvisnosti in nepristranskosti, izogibanjem nasprotju interesov in poročanjem o nastanku kakršnih koli okoliščin, ki bi lahko oslabile njihovo neodvisnost in nepristranskost, so opredeljene v Listini o delovanju notranje revizije NLB d.d.

Neodvisnost Notranje revizije je vzpostavljena z njenim položajem podporne službe vodstva v organizacijski shemi NLB, funkcijsko ločenostjo od ostalih delov banke ter neposrednim poročanjem Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Pri določanju ciljev, področij in obsega notranjega revidiranja, opravljanju dela in poročanju je Notranja revizija neodvisna. Osebe, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja, v banki ne opravljajo nobenih drugih nalog, ki bi lahko povzročile nasprotja interesov in oslabile njihovo nepristranskost.

Direktor in notranji revizorji so pri svojem delu nepristranski in brez predsodkov. Potencialne grožnje neodvisnosti in nepristranskosti se obvladujejo na ravni posameznega revizorja, sprejetega posla ter funkcijske in organizacijske odgovornosti. Če sta neodvisnost in objektivnost ogroženi, mora direktor Notranje revizije takšne informacije čim prej razkriti Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Skladno s Kodeksom poklicne etike notranjega revizorja in Listino o delovanju Notranje revizije v NLB direktor Notranje revizije izjavi, da **so direktor Notranje revizije in notranji revizorji NLB v letu 2023 delovali neodvisno in da pri njihovem delovanju ni prišlo do okoliščin, ki bi oslabile njihovo nepristranskost.** V ta namen so direktor in vsi notranji revizorji podpisali izjavo, s katero so potrdili svojo neodvisnost in nepristranskost pri delu v letu 2023.

3. URESNIČEVANJE LETNEGA NAČRTA DELA

V letu 2023 je Notranja revizija NLB uspešno dokončala **91 revizijskih pregledov**, od katerih je bilo **23 pregledov poslovalnic, 66 načrtovanih revizijskih pregledov**, ki so zajemali različna področja delovanja Banke in Skupine, **4 revizijski pregledi so bili izvedeni na nivoju skupine, 5 kot skupni pregledi z lokalnimi revizorji in 3 presoje kakovosti v hčerinskih bankah.** Pet načrtovanih revizijskih pregledov je bilo preloženih zaradi objektivnih razlogov, dva revizijska pregleda pa sta bila črna iz načrta. Več časa je bilo namenjenega nenačrtovanim dejavnostim, večinoma povezanim z uvajanjem IT sistema v notranji reviziji za podporo vseh njenih aktivnosti v celotni Skupini. Poleg

tega je Notranja revizija sodelovala kot svetovalec pri **več strateških projektih** ter svetovala poslovodstvu in drugim zaposlenim v banki.

4. GLAVNE UGOTOVITVE REVIZIJ – 2023

Obravnavane so bile vse ugotovitve in priporočila, ki jih je izdala notranja revizija, odgovorna področja so pripravila načrte ukrepov za blaženje povezanih tveganj.

Upravljanje tveganj

Upravljanje tveganj se sooča z obsežnimi nalogami regulatornega poročanja in nenehnimi spremembami regulativnega okvira ter posledično z izzivi glede dostopnosti in kakovosti podatkov.

Na področju MSRP 9 je bil dosežen dodaten napredek, s čimer so bili izboljšani kakovost modelov, proces zbiranja podatkov, reprezentativnost modela za članice NLB Skupine in funkcije notranjega ovrednotenja. Ugotovljene so bile nekatere slabosti glede kakovosti podatkov za namene modeliranja.

Delež portfelja komitentov 2. skupine je stabilen in razmeroma nizek v primerjavi s konkurenti. Postopek in okvir pravil za zgodnje odkrivanje povečanja kreditnega tveganja sta primerna. Banka bo po pričakovanih stalno pregledovala pristope in po potrebi uvedla izboljšave, da bi zagotovila ustrezne postopke ocenjevanja za razvrščanja v skupine in pravočasno prepoznala morebitno pomembno povečanje kreditnega tveganja ter s tem preprečila nepotrebne zamude pri prenosu v 2. skupino.

Na področju ocenjevanja in upravljanja podnebnih in okoljskih tveganj so bile dosežene pomembne izboljšave z opredelitvijo metodologije za oceno fizičnih tveganj in tveganj prehoda, nadgradnjo procesa vrednotenja zavarovanj in zbiranjem podatkov. Poleg tega so bili objavljeni cilji za razogljičenje portfelja za doseg podnebne nevtralnosti, postopek opredelitve omejitev za sektor pa še poteka. Tveganja ESG so v središču pozornosti pri regulativi in pričakujejo se nadaljnje izboljšave.

Uveden je bil proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP), ki se ustrezno vodi in nenehno posodablja, upoštevana so bila tudi pričakovanja nadzornikov. Postopek ugotavljanja tveganj bi bilo treba v članicah NLB Skupine še izboljšati in dokumentirati.

Banka redno spremlja trenutne kapitalske pozicije in kapitalske pozicije s perspektive, usmerjene v prihodnost, o katerih razpravlja na različnih ravneh upravljanja.

Izjava NLB Skupine o pripravljenosti za prevzemanje tveganj predstavlja združene ravni in vrste tveganj znotraj NLB Skupine. Dokument letno pregledata in odobrita Uprava in Nadzorni svet NLB d.d. Banka redno spremlja pripravljenost za prevzemanje tveganj na ravni NLB Skupine.

Upravljanje izpostavljenosti **obrestnemu tveganju** v NLB Skupini je decentralizirano, in sicer na podlagi centraliziranega metodološkega pristopa, ki ga je opredelila NLB d.d. Odstopanja od opredeljenega pristopa v članicah NLB Skupine je treba odpraviti (končno odločitev glede razporejanja stabilnih depozitov bančnih članic sprejme NLB na podlagi strokovne presoje za uravnoteženje odprtih in zaprtih pozicij). Izboljšati je mogoče tudi razvoj dejavnosti spremljanja in poročanja z uporabo nove IT aplikacije.

Kreditni proces

Kreditni proces se nenehno nadgrajuje in optimizira. Vzpostavljene so ključne kontrole v procesu in ločevanje pristojnosti in nalog. Vendar pa se v procesu odobravanja kreditov podjetjem uporablja več aplikacij in obsežna ročna obdelava podatkov. Poleg tega je proces zapleten zaradi raznovrstnih navodil in potrebne kreditne dokumentacije.

Dokumentarne transakcije se izvajajo centralno in obseg/število transakcij narašča. Poslovodstvo ima pozitiven odnos do iskanja poslovne učinkovitosti in novih priložnosti, tudi s podporo članicam Skupine pri izdajajo akreditivov. Tudi garancijsko poslovanje se je v zadnjih letih precej povečalo, pri čemer je

stopnja neplačil nizka. Postopek je dobro uveljavljen, vendar se še vedno uporablja nekaj ročnih kontrol. Uporabniška izkušnja deležnikov v postopku je zelo dobra.

Proces odobritve posojil mikro podjetjem je treba optimizirati zaradi omejene uporabe podpore sistema T24, ki ne zagotavlja učinkovite avtomatizacije procesa. Dokumentarni okvir za odobritev posojil mikro podjetjem je vzpostavljen in nadaljnje izboljševanje poteka.

Kar zadeva področje ESG v segmentu podjetij, sta bila dokumentarni okvir in kreditni postopek nadgrajena. Za celovito podporo in zbiranje podatkov ESG je bilo uvedeno IT orodje. Poleg tega je bilo organiziranih več usposabljanj in delavnic za povečanje znanja in strokovnosti vseh strani v kreditnem procesu.

V segmentu poslovanja s prebivalstvom se procesi stalno izboljšujejo in NLB d.d. si prizadeva za racionalizacijo procesa z avtomatizacijo, vključno s postopkom odobritve kreditnih kartic.

Kibernetska varnost

Okvir upravljanja kibernetske varnosti je celovit in učinkovit. Vendar pa ga je treba stalno posodabljeti in nadgrajevati, vključno s strategijo, ki upošteva precej hitre spremembe v NLB Skupini in na trgu.

Zunanje izvajanje

NLB je v zadnjih letih vložila velike napore v vzpostavitev ustreznega postopka zunanjega izvajanja. Potrebne je več pozornosti ureditvam znotraj skupine, dejavnosti notranje revizije v zvezi z zunanjimi ponudniki IT storitev pa so pokazale tudi nekaj pomanjkljivosti pri upravljanju IT tveganj v zvezi z zunanjimi ponudniki. Dogovorjena so bila priporočila za blaženje ugotovljenih tveganj in opredeljen postopek ukrepanja glede izvajanja akcijskih načrtov.

Upravljanje gotovine v poslovalnicah in centralnem trezorju

V skladu z načrtom je bilo leta 2023 pregledanih 23 poslovalnic. Pri pregledu poslovalnic je glavna pozornost usmerjena na skladnost z navodili za delo glede ravnanja z gotovino. Na splošno je bila v primerjavi s prejšnjimi leti ugotovljena višja raven skladnosti.

Zunanji pregled, ki ga je organiziralo Združenje bank Slovenije in izvedla družba PWC v centralnem trezorju NLB d.d. glede prevoza gotovine, je pokazal dobro upravljanje procesa.

Poslovanje s podjetji

Vzpostavljen je dvotirni sistem reševanja pritožb, ki deluje dobro.

Na področju pridobivanja (kartice) bi bilo treba razviti okrepljen sistem za razvrščanje trgovcev glede ocene tveganja.

NLB se stalno osredotoča na povečanje ozaveščenosti uporabnikov o uporabi elektronskih poti.

Zunanje komuniciranje in odnosi z vlagatelji

Sistem notranjih kontrol je zelo dobro vzpostavljen na področju zunanjega komuniciranja in glede zagotavljanja pomembnih informacij, ki vplivajo na položaj vlagateljev.

SRB

Banka dosledno sledi smernicam Enotnega odbora za reševanje (SRB) pri pripravi dokumentov, potrebnih v primeru reševanja. Kljub temu je treba izboljšati notranje kontrole na področju zagotavljanja kakovosti podatkov ob pripravi zadevnih poročil.

Finančne storitve

Banka je uvedla novo storitev trgovanja z zlatom, za kar je bilo potrebno sodelovanje številnih organizacijskih enot. Proces je treba nadgraditi s tesnejšim spremljanjem novega produkta in blaženjem tveganj PPD.

Z uvedbo nove trgovalne platforme NLB je Banka izboljšala uporabniški izkušnjo, avtomatizirala procese, znižala raven napak pri posredovanju transakcij in izboljšala sistem notranjih kontrol. Celovito je treba vzpostaviti postopek blokiranja računa na zahtevo uporabnika v primeru suma zlorabe. Zmanjšati je treba manjše pomanjkljivosti v zvezi z izmenjavo podatkov o komitentih upravljanjem notranjega dostopa do podatkov.

NLB d.d. je začela tesno spremljati dobičkonosnost zvedenih finančnih instrumentov. Postopek identifikacije komitentov pri trgovanju je mogoče izboljšati. Zmanjšati je treba tudi tveganje upravljanja učinkov zavezujočih, vendar še ne realiziranih izvedenih finančnih instrumentov kot transakcij varovanja pred tveganji v kreditnih pogodbah. Zaradi omejitev v skladu s predpisi o majhni trgovalni knjigi, ki omejuje rast portfelja izvedenih finančnih instrumentov, je treba posodobiti strategijo Investicijskega bančništva in skrbniških storitev.

Postopek nabave

V postopku nabave so bile vzpostavljene nekatere dodatne kontrolne dejavnosti za izboljšanje sistema notranjih kontrol. IT aplikacija za nabavo je bila posodobljena. Poteka razvoj podatkovnega skladišča glede na razpoložljivost v proračunu. Poteka periodični pregled pogodb.

5. OCENJEVANJE SKLADNOSTI PRAKSE PREJEMKOV S POLITIKO PREJEMKOV

Glede na dopis o poglobljenem pregledu politike prejemkov je JST ocenil, da so bila izvedena vsa priporočila. Regulator stalno spremlja in sprašuje, ali Banka posluje v skladu z direktivo in smernicami EBA.

Na področju prejemkov je Banka sprejela 3 notranje akte ob upoštevanju smernic EBA in lokalne slovenske zakonodaje. Izplačevanje prejemkov vseh zaposlenih in članov Nadzornega sveta je v skladu z notranjimi akti.

6. IZVAJANJE PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI DELA

Notranja revizija ima sprejet Program zagotavljanja in izboljševanja kakovosti dela z namenom zagotavljanja skladnosti delovanja s strokovnimi in etičnimi pravili notranjega revidiranja ter z namenom nenehnega izboljševanja učinkovitosti in uspešnosti svojega delovanja. Program se je v letu 2023 izvajal na različne načine, opisane v nadaljevanju.

a. Notranja presoja kakovosti

- stalni nadzor direktorja notranje revizije nad delom notranjih revizorjev;
- stalni strokovni nadzor in usmerjanje dela notranjih revizorjev s strani strokovnih vodij;
- tedensko spremljanje napredovanja posameznih poslov z namenom izboljševanja učinkovitosti dela;
- redni nadzor porabe časa notranjih revizorjev za različne dejavnosti (pregledi, usposabljanje, administracija itd.);
- polletno in letno ocenjevanje doseganja ciljev notranjih revizorjev in notranje revizije kot celote;
- merjenje zadovoljstva vodstev revidiranih enot z delom notranje revizije;
- izvedena notranja presoja kakovosti načrtov notranje revizije.

b. Izobraževanje in usposabljanje

13 od 36 notranjih revizorjev ima različne strokovne licence, ki jih podeljujejo slovenske in mednarodne inštitucije za notranjo revizijo. Od tega ima 6 revizorjev mednarodne licence na področju revidiranja informacijskih sistemov (CISA) in/ali presojevalca upravljanja informacijske varnosti, en revizor pa ima mednarodno licenco revizorja informacijske varnosti.

Velik del časa so notranji revizorji namenili strokovnemu usposabljanju in izpopolnjevanju v okviru različnih izobraževanj, ki so jih poleg banke organizirali Slovenski inštitut za revizijo (SIR), Mednarodni inštitut za revizijo (IIA), Mednarodni inštitut revizorjev Madžarske, Združenje revizorjev informacijskih sistemov (ISACA), Združenje bank Slovenije (ZBS) in druge pristojne institucije. Svoja znanja so izpopolnjevali na naslednjih področjih: upravljanje informacijskih sistemov in informacijske varnosti, varovanje informacij in osebnih podatkov, novosti v bančnih predpisih s poudarkom na upravljanju tveganj, ESG, mednarodni računovodski standardi, preprečevanje prevar, zlorab in pranja denarja, korporativno upravljanje ter drugo. Seznanili so se tudi z mednarodnimi trendi na področju revidiranja ter izpopolnjevali svoje spretnosti komuniciranja.

c. Izvrševanje priporočil zunanje presoje kakovosti

Zadnja zunanja presoja kakovosti delovanja notranje revizije NLB je bila opravljena v letu 2022. Zunanji izvajalec je potrdil splošno skladnost z vsemi mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

d. Nadzor nad delom notranjih revizijskih služb v članicah NLB Skupine

V letu 2023 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- 3 notranje presoje kakovosti notranje revizijske funkcije v odvisnih družbah;
- mesečna srečanja kompetenčnega področja z vodji notranjih revizijskih služb odvisnih družb;
- srečanje kompetenčnega področja je potekalo v Sloveniji z vodji notranjih revizij v odvisnih družbah;
- usposabljanja za notranje revizorje Skupine (primeri praktičnih revizij);
- redna strokovna pomoč notranjim revizorjem odvisnih družb pri izvajanju revizij;
- skupinski in skupni revizijski pregledi v skladu z Načrtom notranje revizije za Skupino;
- spremljanje poročil, ki jih pripravljajo notranji revizorji odvisnih družb za svoje organe upravljanja in nadzora (letni načrt dela, trimesečna in letna poročila o delu, izvrševanje revizijskih priporočil);
- usklajevanje dejavnosti notranje revizije IT in
- mesečni sestanki za revizorje IT.

Ljubljana, 11.02.2024

Attila Kövesdi
Direktor Notranje revizije